

NAJEKSTRAVAGANTNIJA INSTALACIJA U ISTORIJI

Art News

Instalacija RIČARDA SERA vredna 15 miliona evra "Stvar vremena" nalaziće se u muzeju Gugenhajm, Bilbao sledećih 25 godina. Muzej Gugenhajm, Bilbao bio je pozdravljen kao remek delo Frenka Gerija. Uvek je imao veliki problem šta učiniti sa prostranom galerijom "Riba" u prizemlju izvan foajea? To je neprekinut prostor od 423 sa 80 stopa sa tavanicom od 80 stopa. To je ogroman prostor da i velika umetnička dela izgledaju u njemu kao direk za lutkinu kuću. Jedino delo koje može da savlada prostor koji proždire umetnost je Seraova "Zmija" čija su tri paralelna 13 stopa visoka i 104 stope dugačka čelične zida napravila sinusne hodnike sredinom galerije. "Zmija" se nalazila u galeriji "Riba" od inauguracije 1997. godine. Jedna još zahtevnija instalacija stigla je 1999. godine kada je Sera okružio "Zmiju" sa 8 dela iz serije od masivnog čelika "Obrtne elipse".

Inspirisan uspehom ovoga izlaganja, ulažući napor da se iskoristi težak prostor, muzej je prošle godine tražio da Sera predloži za stalnu postavku jednu instalaciju za veliku galeriju. Rezultat, koji se zove "Stvar vremena" otkriven je u junu i on predstavlja najambiciozniji projekat 65 godišnjeg Amerikanca do danas. To je jedna od najekstremnijih instalacija skulptura u modernoj istoriji.

Agencija Vlade Baskije koja je partner sa Gugenhajmom u

pravljenu muzeja, opet je pokonila poverenje viziji direktora, Tomasa Krensa, obezbeđivši 15 miliona evra za materijal i izradu 7 novih radova. Ambiciozni projekat je nameravao da revitalizira osam godina star muzej koji je posle indistrijsku luku preobrazio u mesto kulture i bio čin razvoja muzeja koji sada ima referencu "Bilbao efekat". Baskija je već platila Gugenhajmu 25 miliona dolara honorara da se ustanovi muzej, zatim je dodala više od 100 miliona dolara da se sazida muzej. Ona i dalje pokriva tekuće troškove kao i troškove akvizicija. Gradu se rizik lepo isplatio tako da kada su gospodin Krens i Gugenhajmovi kustosi predložili seraovu instalaciju 2004. godine, plan je ubrzo odobren.

U Nemačkoj su naručene kortenove ploče od čelika koje su savijene u Sigenu u Umformtniku, jednoj firmi koja je sposobna da izvede tako delikatne manipulacije masivnih dva inča debelih čeličnih ploča. Sera je koristio ovu firmu za sve svoje skorašnje serije "Obrtnih elipsi". Prevoz je obezbeđen kamionom i šlepom od strane luksemburškog konzorcijuma za čelik "Arcelor" koji je obezbedio strukturu od čelika za gerijevu zgradu posle čega je galerija "Riba" dobila ime. Arcelor je takođe platio 6 montera koji su 22 dana po 12 sati instalirali skulpturu pošto je pod muzeja bio ojačan da izdrži ogromnu težinu skulptura od 44 do 276 tona. One se neće pomerati u dogledno vreme: umetnik je ugovorio da ostanu u galeriji minimalno 25 godina.

"Nikada nisam mogao da zamislim da će ova vrsta instalacije biti ponuđena meni" rekao je umetnik, opisujući projekat kao "najtežu i najradosniju stvar koju je morao da uradi". Na otvaranju umetnik je održao skroman govor koji se ticao nje-

govog odnosa sa gospodinom Krensom. "Tom i ja nismo laki prijatelji... on ima zajedničko sa mnom tvrdoglavost" izrazio je takođe svoje divljenje kustosu španjolki Karmen Himenez koja je pomagala u stvaranju muzeja Bilbao i koj je radila sa Seraom 30 godina na projektima kao što je "Zmija" i retro-

spektiva iz 1999. godine. "Mene je privlačila ova zemlja kao moljca plamen" rekao je Sera pozivajući se na skulptorsku tradiciju Čilide i Oteiza... Biću večito zahvalan do kraja života, zaključio je dodavši "bilo je veoma malo prilika u mom životu kada sam bio srećan. Ovo je jedna od tih prilika".